

M a t i t s F e r e n c

Alexandra Kršňáková művészetéről

A felvidéki származású Alexandra Kršňáková festőművészt Budapesten az OTP Galériában 2019-ben megrendezett *Álarcok és érzelmek* című egyéni kiállítása kapcsán ismertem meg. Tudtam róla, hogy a budapesti Young Generation Art Fair 2017-es fődíjasaként a Godot Galériában rendezte első fővárosi kiállítását. Második budapesti, nagyszabású tárlatára a már említett OTP Galériában 2019 májusában került sor. Az ott látottak győztek meg arról, hogy érdemes felkérni Őt arra, hogy mutakozzon be a Magyar Mezőgazdasági Múzeum Vajdahunyad Galériájában is.

Nagy izgalommal, kíváncsian vártam Kršňáková képanyagát, aki teljesen új tematikára épülő anyaggal jelentkezett a *Magánélet* című kiállítására.

Festménysorozat különös, szürreális világba kalauzolt bennünket, ahol érdekes tapsifüles ember-szabású lények szerepeltek különböző epizódokban, élethelyzetekben. A művész által vászonra álmódott történetek színvilága, perspektívái és anatómiai viszonyai meggyőzően bizonyítják a mesterségbeli tudás azon szintjét, amely egy akadémiai végzettségű művésztől elvárható. A festék megfolytatásával, csurgatós technikával készült művek expresszív

Kirakat / 2019

kisugárással rendelkeznek és bizonyítják a felkészült, egyéni stílust kialakított alkotó tehetségét.

Kršňáková festményeinek változatos színei, hangulatai mindig az adott témához igazodnak. Legtöbbször az ábrázolt meseszerű, illetve groteszk jelenetek lírai hangvételűek, harmóniát, melegséget sugároznak. Különös művészi ábrázolásmódja és témaválasztása miatt felkeltődik érdeklődésünk festményei iránt és elgondolkodunk e különös lények világán. Bizonyosan többünkben felmerült annak igénye, hogy az ő sorsukat, a mi életünkkel szinkronba hozzuk.

Műveiben a szürreális és a valós világ egymásra talál, vagyunk csak elő a hullámok által fodrozott tenger partján homokozó két nyúlfejű leány önfelédlt játékát megörökítő bensőségesen vidám kompozícióját, vagy a napozó nyúlfejű páros csevegését. A három pelenkás nyúlgyerekek megjelenítése szintén remek áthallásokkal bír. A nyúl nő találkozása a vízfelülettel nagyon meggyőző és szépen felépített kompozíció. A széken ülő, italos palackokra révedő szamárfejű emberalak komor hangulatú, sötét színekkel rögzített művének drámaisága ugyancsak megrázóan erőteljes festmény. Lófejű

Reggeli bizonytalanság / 2019

emberalakkal találkozhatunk a művész több másik alkotásán is, például ott ül a pamlagon a nyúlfejű lény társaságában, vagy egy másik alkalommal együtt sétálnak, róják az utat.

Ismeretes, hogy napjainkban is folynak tudományos kísérletek az emberállat-állatember létrehozására. Számos mese, regény film témájaként előkerülnek a hibridek. Az ókori népek mítoszai között számtalan formában találkozunk az emberállattal, gondoljunk csak Minotaurusra, a krétai labirintusban lakó szörnyre, amelynek teste bikáé, feje emberé volt.

Ugyancsak a görögöknél gyakran előjönnek a kentaurok, amelyek lóból és emberből tevődtek össze. A híres római költő Ovidius Átváltozások (Metamorfózis) című 15 könyvből álló hexameteres mitológiai költeményben a görög és római átváltozás-mítoszokat sorakoztatja fel. Időrendben haladva híres és kedvelt átváltozás-történeteket mesél

el a világ keletkezésétől Julius Caesar üstökössé változásáig. A meseszerű epizódok kiapadhatatlan forrása lett a későbbi irodalmi és képzőművészeti feldolgozásoknak.

Az egyiptomiaknál Anubis a kutyafele isteneket jeleníti meg, akit leginkább fekvő kutyaként ábrázolnak, de az Újbirodalomban kutyafejű, ember-testű istenként is feltűnik.

Mindezekből következik, hogy Alexandra Kršňákova lényei indirekt módon e mitológiai előzményekkel is szinkronba hozhatók, illetve közvetlenül korunk köznapj szimbólumait alkalmazó, valamint érzésvilágát is tükröző művészete elgondolkodtatásra készítő. Művei a vizuális élményen túl morális, társas kapcsolati, társadalmi áthallással és utalásokkal is rendelkeznek. Az, hogy ki-ki hogyan fedezi fel magának a művész kódolt üzeneteit, rejtett értékeit az az egyén adottságaitól függ.

Testbe zárva / 2019

Álarc mögött / 2019